

neur Holwell en het voorstel van de Engelse majoor Chialloud om geschut en ammunitie aan een neutrale natie te geven, wel gedwongen. Het is ook goedgekeurd dat het voorstel van de gecommiteerden om te trachten van de nawab de jurisdictie tot de doodstraf toe over personen onder de vlag van de Compagnie te verwerven, af te wijzen. In de huidige omstandigheden zijn er belangrijker zaken en het gaat erom de geschillen uit de weg te ruimen. Als de handel er niet onder lijdt, moet, wat de justitie betreft, het oude gebruik maar gevolgd worden. Men heeft gemerkt dat de nawab het bestuur [fol. 765] beschuldigd heeft, dat het tegen het verdrag met zijn vijanden heeft samengespannen, dat er fortificaties, kruid en krijgsbehoeften zijn aangemaakt en meer troepen zijn gerecruteerd. Aangezien er hierover in het bestuur onenigheid is ontstaan, zal er wel iets van waar zijn. Het bestuur is voorgelaten dat er eerlijk met de nawab moet worden omgegaan en dat de schuldigen moeten worden aangewezen, zodat ze ter verantwoording geroepen kunnen worden. Directeur Adriaan Bisdom had geen kanon moeten laten gieten, want dat wekt maar achterdocht en zulke overbodige zaken dienen achterwege te blijven. In zijn geheime brief van 4 december 1760 noemt Louis Taillefert de maatregelen die zijn inziens in de huidige omstandigheden nodig zijn. [fol. 766] Met hem is de Hoge Regering van mening dat men niet moet proberen met de wapenen verbetering te bereiken. Tailleferts rechtvaardiging van het verdrag met de Engelsen wordt gedeeld en het sluiten van een verdrag met de inlandse regering, zoals dat wordt voorgesteld, is een goede zaak. Er is met het bouwen van forten, het aanhouden van een groot garnizoen en bemoeienis met de regering van het land niets bereikt en eerder alles verloren. Wat Taillefert als de derde en vierde reden van de verslechterde situatie in Bengalen noemde, [fol. 767] namelijk dat de Engelsen hun macht ongebreideld benutten en een verkeerde opvatting over hun eigen belang hebben, verdwijnt hopelijk, maar dat is wel twijfelachtig. Ze zijn te trots op hun succes en te verlekkerd door hun voorrechten om er iets van te willen afstaan. De overwegingen van het bestuur over de waarde van een verdrag dat zonder goedkeuring van superieuren werd afgesloten en nog geratificeerd moet worden, zijn gemotiveerd, maar het is niet noodzakelijk daar een uitspraak over te doen. Het is een goede zaak om de zekerheidstelling van de Engelsen voor het verdrag met de nawab niet te gebruiken, zolang de Compagnie zichzelf van kwellingen door de inlander kan vrijwaren. Dat is niet zozeer om de eer van de natie te bewaren, dan wel om niet gedwongen te zijn [fol. 768] steeds het gehele gedrag en optreden bij de Engelsen te moeten bepleiten. Toch is men het met het bestuur eens dat zoiets niet geheel te vermijden zal zijn, als de Engelsen de Compagnie zo afhankelijk van hen willen maken, of men zou blootgesteld blijven aan de kwellingen door de moslims.)

Terwijl wij op het genoteerde dat de inlanders ons ten schande toerekenden, dat wij Choja Wasid, wiens vervoer na Calcatta wel te verhinderen soude zijn geweest, soo slegt en selfs tegen de gedagten der Engelschen geprotegeert hadden, hebben geremarqueert dat men, soo het tegendeel sulks niet absolut vereyscht, in alle omstandigheden moet zorgen om in geen brouillerijen met de Engelschen of hare adherenten te geraten, dewijl men tegen hare presente overmagt niet aan kan en veel eerder door onse tegenkanting tegen hare ondernemingen, hoe onregmatig ook, buiten de schande, teffens de nadeelige gevolgen ondergaan moet.

Alwaaromme wij dan ook voor welgedaan hebben gehouden dat seekere brief, door den koning Cha Alem Badur aan den directeur Bisdom, en twee dito door den Bhierboemsen ragia en semien¹¹ daar aan den heer Taillefert geschreven, onbeantwoord waren gelaten, vermits de gevaarlijke tijden sulks geensints kwam toe te laten, en zekerlijk bij ontdekking, voor een heymelijke verstandhouding met 's nababs vijanden soude gedebiteert zijn geworden.

11 Semien semianna, een aan de zijden open tent waarin een hoge persoon mensen ontvangt; deze radja hield waarschijnlijk hof in zo'n tent.